

— GUIDE —

Släktforska på 1900-talet

— *var hittar man
uppgifterna?*

En praktisk guide till register, arkiv
och källor som hjälper dig att hitta
personer, familjer och uppgifter från
1900-talet.

FOLKBOKFÖRING
Sveriges befolkning

Namn

Födelsedatum

ANNAS SLÄKTFORSKNING

— nyckeln till ditt förflutna.

Släktforska på 1900-talet – var hittar man uppgifterna?

När man släktforskar på 1900-talet behöver man ofta använda fler källor än de vanliga kyrkböckerna. Det finns lyckligtvis många möjligheter, både digitalt och genom att kontakta olika arkiv och myndigheter.

I den här guiden har jag samlat register, arkiv och andra källor som kan vara användbara när du vill hitta personer som levde under 1900-talet. Du behöver inte använda alla. Vilken källa som passar bäst beror på vem du söker, vilket år personen levde och vad du vill ta reda på.

1. ArkivDigital – sök efter personer i befolkningsregistren

ArkivDigital är en viktig resurs för den som vill hitta personer under 1900-talet. Tjänsten innehåller både fotograferade originalhandlingar och sökbara personregister.

I registret Sveriges befolkning 1940–1990 kan du söka i flera befolkningsårgångar med en och samma sökning. Registret omfattar nio delregister:

- Sveriges befolkning 1940
- Stockholms befolkning 1945
- Sveriges befolkning 1950
- Sveriges befolkning 1960
- Sveriges befolkning 1970
- Sveriges befolkning 1975
- Sveriges befolkning 1980
- Sveriges befolkning 1985
- Sveriges befolkning 1990

Uppgifterna skiljer sig något mellan årgångarna. I vissa register kan du exempelvis hitta uppgifter om adress, födelseort, civilstånd och yrke. Vilka uppgifter som visas beror på vilket register du söker i.

Så gör du:

1. Gå till [ArkivDigital](#).
2. Öppna registersökningen.
3. Välj Sveriges befolkning 1940–1990 eller det enskilda register som passar din forskning.
4. Sök på personens namn och komplettera med födelsedatum eller andra uppgifter om det behövs.
5. Jämför träffarna och kontrollera att du hittat rätt person.
6. Anteckna uppgifterna och använd dem för att söka vidare i andra källor.

En fördel med att söka i flera årgångar är att du kan få en bild av var personen bodde vid olika tidpunkter. Det kan hjälpa dig att hitta en flyttning, ett namnbyte eller andra ledtrådar.

Tänk på att registren visar uppgifter från bestämda tidpunkter. De berättar inte automatiskt vad som hänt mellan årgångarna. Om du exempelvis vill veta när någon gifte sig eller flyttade behöver du komplettera med andra handlingar.

ArkivDigital har även många andra register, bland annat register över döda, födda, vigda, bouppteckningar och emigranter. Utbudet kan förändras, så kontrollera den aktuella registerlistan på webbplatsen.

2. Sveriges dödbok – när du söker efter en avliden person

Sveriges dödbok är ett användbart hjälpmedel när du söker efter en person som har avlidit. Beroende på vilken utgåva du använder kan du få fram uppgifter som namn, födelsedatum och dödsdatum.

Det kan vara särskilt värdefullt om du bara känner till personens namn och ungefär när personen dog.

När du hittar en möjlig träff bör du kontrollera att födelsedatum och andra uppgifter stämmer med det du redan vet. Ett vanligt namn kan ge flera träffar.

Dödsdatumet kan sedan hjälpa dig vidare till en bouppteckning, en gravplats eller andra handlingar.

Kontrollera alltid vilka år som omfattas av den utgåva du använder. Sveriges dödbok och andra dödsregister kan ha olika tidsmässig täckning.

3. Begravningsregister – hitta gravplats och familjemedlemmar

Gravregister kan hjälpa dig att hitta var en person är begravd. I vissa databaser går det även att se vilka andra som är gravsatta i samma grav.

Det kan ge ledtrådar om make eller maka och andra familjemedlemmar. Uppgifterna behöver dock kontrolleras mot andra källor innan du drar slutsatser om släktskap.

Börja gärna med att söka efter personen i de begravningsregister som finns tillgängliga genom din släktforskarförening, ArkivDigital eller andra relevanta tjänster.

Om du vet på vilken ort personen bodde eller dog kan du även kontakta den lokala kyrkogårdsförvaltningen och fråga om det finns uppgifter om gravplatsen.

4. Skatteverket – folkbokföring och personuppgifter

Den 1 juli 1991 tog Skatteverket över ansvaret för folkbokföringen från Svenska kyrkan. Skatteverket är därför en viktig kontakt när du söker vissa historiska folkbokföringsuppgifter, särskilt från tiden efter övergången.

Beroende på vad du söker kan det vara möjligt att få uppgifter om exempelvis namn, födelse, civilstånd, föräldrar, barn eller bosättning.

Det är viktigt att inte utgå från att alla uppgifter finns tillgängliga eller kan lämnas ut. Sekretess och andra begränsningar kan gälla, och det kan skilja sig mellan olika slags uppgifter.

Så går du till väga:

- Samla ihop personens fullständiga namn och födelsedatum.
- Anteckna eventuellt personnummer, känd bostadsort och andra uppgifter som kan hjälpa till att identifiera rätt person.
- Kontakta Skatteverket och förklara vilken historisk uppgift du söker.
- Fråga om det finns en handling eller ett registerutdrag som kan hjälpa dig vidare.

Mer information finns hos [Skatteverket](#).

5. Personakter från 1947 till 1991

Personakten är en viktig källa för släktforskning under senare delen av 1900-talet. Den infördes 1947 och användes inom folkbokföringen fram till övergången till Skatteverket 1991.

Personakten följde i regel personen när denne flyttade mellan församlingar. Den kan innehålla uppgifter om bland annat namn, födelse, föräldrar, äktenskap, barn och flyttningar.

Det gör den användbar när du vill få en överblick över en persons liv under flera årtionden.

Personakterna kan dock vara ofullständiga, och uppgifterna varierar. De ersätter därför inte alltid församlingsböcker och andra originalhandlingar.

Om du vill beställa en personakt ska du kontakta Riksarkivet och fråga vilken arkivförvaring som gäller för personen du söker. Uppge de personuppgifter du känner till och förklara att du söker personakten från folkbokföringen.

Du kan börja hos [Riksarkivet](#).

6. Kyrkböcker och församlingsböcker

Kyrkböckerna är fortfarande viktiga när du forskar på 1900-talet. Vilka böcker som finns bevarade och vilka år de omfattar varierar mellan församlingarna.

Förutom församlingsböcker kan du ha nytta av födelse- och dopböcker, vigselböcker samt in- och utflyttningslängder.

Om du exempelvis hittar en person i ett befolkningsregister och får fram vilken församling personen bodde i kan du undersöka om det finns tillgängliga kyrkböcker som hjälper dig vidare.

Ibland kan du följa personen i församlingsboken, medan andra uppgifter behöver sökas i särskilda register eller beställas från arkivet.

Du hittar digitaliserat kyrkoarkivmaterial hos både ArkivDigital och Riksarkivet. Alla handlingar finns inte digitaliserade eller fritt tillgängliga.

- ArkivDigital
- Riksarkivets Digitala forskarsal

7. Bouppteckningar – hitta arvingar och släktrelationer

En bouppteckning upprättas efter ett dödsfall och kan innehålla uppgifter om den avlidnes tillgångar, skulder, make eller maka och arvingar.

För släktforskaren är uppgifterna om arvingarna ofta särskilt intressanta. De kan hjälpa dig att hitta barn, syskon eller andra släktingar som du inte tidigare känt till.

Var bouppteckningen förvaras beror på när den upprättades. Bouppteckningar från tiden före den 1 juli 2001 finns i regel hos Riksarkivet, medan senare bouppteckningar hanteras av Skatteverket.

Om du vill beställa en bouppteckning är det bra att ha den avlidnes namn, dödsdatum och gärna personnummer.

Sök först i Riksarkivets söktjänst eller fråga Skatteverket om du söker en senare bouppteckning.

8. Krigsarkivet – uppgifter om värnpliktiga

Om du forskar om en manlig släkting som gjort värnplikt kan Krigsarkivet vara en värdefull källa.

För värnpliktiga under stora delar av 1900-talet upprättades stamkort. De kan innehålla uppgifter om exempelvis inskrivning och militär tjänstgöring.

Materialet är inte komplett för alla personer, så det är inte säkert att ett stamkort finns bevarat för just din släkting.

Krigsarkivet ingår i Riksarkivet. Där kan du få information om vilka handlingar som finns och hur du går till väga för att söka efter en viss person.

Börja hos Riksarkivet och ange de uppgifter du känner till, exempelvis födelsedatum och bostadsort.

9. Kommunarkiv – skolbetyg och andra handlingar

Kommunarkiven kan innehålla material som inte finns i kyrkoarkiven. För släktforskare kan skolhandlingar vara särskilt intressanta.

Beroende på kommun och bevarat material kan det finnas betygskataloger, elevregister eller andra handlingar som visar var en person gick i skolan och under vilka år.

Kommunala arkiv kan också ha handlingar från olika verksamheter som rör personer och familjer. Tillgången beror på vad som bevarats och om sekretess gäller.

Om du vill söka efter skolbetyg eller andra kommunala handlingar ska du kontakta kommunarkivet i den kommun där personen bodde eller gick i skolan.

Ange personens namn, ungefärliga födelseår, skolans namn om du känner till det och den tidsperiod du vill undersöka.

10. Regionarkiv – patientjournaler och förlossningshandlingar

Regionarkiv kan förvara äldre handlingar från sjukvården, exempelvis patientjournaler och vissa förlossningsrelaterade handlingar.

Sådana källor kan ibland innehålla uppgifter som hjälper dig att förstå en händelse i en släktings liv. Men det är viktigt att känna till att patientuppgifter är känsliga och att sekretess ofta gäller.

Det är inte säkert att en viss journal finns bevarad, och det är inte heller säkert att den kan lämnas ut.

Om du vill undersöka om en handling finns ska du kontakta det regionarkiv som ansvarar för den aktuella sjukvårdsinrättningen. Förklara vilken person och tidsperiod det gäller och fråga vilka regler som gäller för tillgång till materialet.

11. Militär-, skol- och arbetslivshandlingar

Det finns fler arkiv än de som direkt handlar om folkbokföring.

Om en släkting arbetade vid ett större företag, en fabrik eller ett bruk kan det finnas personalregister, fotografier, jubileumsskrifter eller andra handlingar i ett företagsarkiv eller ett lokalt arkiv.

Om du forskar om någon som arbetade vid ett bruk kan du exempelvis söka efter företagets namn tillsammans med ord som *arkiv*, *personalregister* eller *historik*. Du kan även fråga ett lokalt arkiv eller ett museum om det finns bevarat material.

Även fackföreningar, föreningar och organisationer kan ha handlingar som berättar mer om en persons yrkesliv och engagemang. Vad som finns bevarat varierar mycket mellan olika platser och verksamheter.

12. Gamla tidningar och lokalthistoriskt material

Tidningar kan ge en annan bild av en person än vad folkbokföringen gör.

Dödsannonser, bröllopsnotiser, föreningsnyheter och lokala reportage kan innehålla uppgifter om familjer, yrken, bostadsorter och viktiga händelser.

Du kan söka i digitaliserade tidningssamlingar eller fråga biblioteket om det finns äldre tidningar från orten. Lokala hembygdsföreningar kan också ha samlat material om personer och familjer i bygden.

Var noga med att kontrollera uppgifterna mot andra källor. Tidningsuppgifter kan vara felstavade eller ofullständiga, och samma namn kan förekomma för flera personer.

13. Familjens egna dokument

Gamla brev, fotografier, vykort, dagböcker och almanackor kan innehålla uppgifter som du inte hittar i några register.

En adress på baksidan av ett fotografi kan ge dig en plats att söka vidare på. Ett brev kan innehålla ett datum eller ett namn som gör att du kan hitta en person i kyrkböckerna eller ett befolkningsregister.

Fråga gärna släktingar om de har sparat sådant material. Skriv upp vem som äger dokumentet, vem som berättat om det och vad du vet om dess bakgrund.

Om du fotograferar eller skannar handlingar blir de lättare att organisera och jämföra med andra källor.

14. Regionala register och lokala databaser

Utöver de stora befolkningsregistren finns det regionala databaser som kan vara till hjälp.

De kan exempelvis innehålla uppgifter om födda, vigda, döda, begravda eller personer som bott i en viss stad eller ett visst område.

Vilka register som är användbara beror på var din släkt bodde. Därför kan det vara värt att undersöka vad den lokala släktforskarföreningen eller landskapsarkivet erbjuder.

Ett regionalt register kan ge dig en träff som du sedan kan kontrollera mot en originalhandling. Se det som en ingång till vidare forskning, inte som en ersättning för att kontrollera källan.

15. Var försiktig med uppgifter från publicerade släktträd

På nätet finns många publicerade släktträd. De kan vara bra som ledtrådar, särskilt om du letar efter en familj som andra redan har forskat på.

Men ett publicerat släktträd är inte i sig ett bevis för att uppgifterna stämmer. Ibland saknas källhänvisningar, och ibland har felaktiga uppgifter kopierats från ett träd till ett annat.

Om du hittar en intressant uppgift bör du försöka hitta den bakomliggande källan. Finns det en födelsebok, en bouppteckning eller någon annan handling som styrker uppgiften?

Var också försiktig med att publicera uppgifter om nu levande personer. Tänk på integritet och kontrollera vilka regler som gäller för den information du vill dela.

En sista sak att tänka på

När du släktforskar på 1900-talet behöver du ofta kombinera flera olika källor. Ett befolkningsregister kan ge dig en bostadsort, en personakt kan hjälpa dig att följa flyttningar och en bouppteckning kan ge uppgifter om arvingar.

Börja med det du vet och välj sedan den källa som bäst kan besvara din fråga. Anteckna varifrån uppgifterna kommer och kontrollera viktiga uppgifter mot originalhandlingar när det är möjligt.

Alla handlingar finns inte digitaliserade och vissa uppgifter omfattas av sekretess. Men det finns betydligt fler källor att undersöka än bara de vanliga kyrkböckerna.

Annas Släktforskning – Nyckeln till ditt förflutna.

www.annaslaktforskning.net